

СТАНОВИЩЕ

от доц., д-р Антоний Найденов Гълъбов, Департамент Политически науки, Нов български университет, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата
за придобиване на научна степен „доктор на науките”
по професионално направление 3.3. Политически науки,
с кандидат доц., д-р Милена Христова Стефанова

Предложеният дисертационен труд поставя проблема за отстояването на публичния интерес в управлението на местно ниво. Това е проблем, който има определящо значение за качеството на демокрацията. Неговата актуалност се определя от поне две групи от причини. От една страна, става въпрос за ефективността и ефикасността в управлението на местно ниво. От друга – това е проблем пред качеството на демокрацията и политическото представителство, които определят легитимността на органите на местната власт.

Проблемът за дефинирането и управлението в унисон с публичния интерес представлява обект на изследване в различни теоретични перспективи. В първата глава на дисертационния труд, авторът представя основните насоки на теоретичния дебат, определяйки собствената си изследователска позиция и методологическата рамка на дисертационното изследване. Основният изследователски въпрос, който поставя авторът е дали и как при управлението на местно ниво се защитава публичния интерес.

Както отбелязва авторът, тази проблематика не е била предмет на задълбочено изследване в българската научна и изследователска практика. От тази гледна точка, представеният дисертационен труд е първи системен опит за формулиране на изследователско поле, което има ключово значение за развитието на изследванията в областта на качеството на демокрацията в България. Представата за същността и ролята на публичния интерес в управлението на местно ниво за първи път бива поставена в центъра на изследователското внимание.

Формулираната изследователска перспектива има и своите конкретни научно-приложни измерения. Теоретичният модел, разработен в рамките на дисертационното изследване е операционализиран коректно до конкретни индикатори, които подлежат на верификация. Научно-приложният принос на представеното изследване се съдържа във възможността за многократно използване на предложения модел на изследване.

Целите и задачите на дисертационния труд са представени и аргументирани пълноценно. Преди всичко, дисертационното изследване си поставя за цел да покаже, че дейността на местната власт по отношение на публичния интерес може да бъде изследвана и оценявана в съответствие с принципите на доброто управление. Изследването си поставя и конкретните цели да направи критичен анализ на съществуващите теоретични концепции; да разработи матрица на сферите на

компетентност и основните характеристики на публичното управление на местно ниво от гледна точка на възможностите, рисковете и заплахите пред дейността на местната власт в защита на публичния интерес; и да разработи методика за работата на местните власти чрез операционализация на принципите на добро управление.

Формулираните по този начин цели и задачи на дисертационното изследване кореспондират пряко с основната авторова теза, а именно че публичният интерес може и трябва да бъде изследван, измерван и прилаган в практиката на оценка на практиката на органите за управление. Налице е ясно изразено съответствие между изследователската перспектива, избраната методология, методите на изследване, от една страна, и формулираните цели и задачи на дисертационното изследване – от друга. Вътрешната съгласуваност между теоретичните и практическите измерения на предложения труд определя съществена част от неговото научно качество.

Сред приносните елементи на настоящето изследване, на първо място трябва да бъде поставен интегрирания подход при дефинирането на понятието за публичен интерес, който се реализира чрез отговорите на пет въпроса: какво представлява публичния интерес; как да бъде определено действия в полза на публичния интерес; кой определя публичния интерес; как се постига публичния интерес, и как работят администраторите и политиците в защита на публичния интерес. Конкретните отговори на тези пет въпроса позволяват да бъде изградена надеждна база за анализ на мястото и ролята на публичния интерес в управлението на местно ниво.

Внимание заслужава методологическата прецизност, с която са определени ограниченията на проведеното изследване. В резултат от анализа на отговорностите и правомощията на местната власт, изследването е съсредоточен осамостоятелно върху управлението на общинската собственост, като сфера на изключителна компетентност на местната власт, за разлика от останалите сфери, при които са налице различни пропорции на споделена компетентност между държавата и местна власт.

Един от съществените резултати, който има качеството на принос по отношение на научното изследване на публичния интерес и неговата реализация чрез дейността на местната власт, се съдържа в това, че предварително лансираната хипотеза относно диференциращото значение на структурираността на мнозинството в общинския съвет по отношение на защитата на публичния интерес, не е потвърдена. Отхвърлянето на тази хипотеза открива ново изследователско пространство, което ще бъде обект на траен интерес от различни изследователи в бъдеще.

Сравнителният критичен анализ на съществуващите критерии за оценка на доброто управление има приносен характер, доколкото създава надеждна и проверима основа за преодоляването на известни несъответствия между използваните от различни международни организации показатели за доброто управление на местно ниво. Приносен характер има и съчетаването на резултатите от този анализ и въвеждането на темата за корупционния риск и неговото ефективно управление в дейността и политиките, реализирани от местната власт.

В пряка връзка с това са постигнатите положителни резултати при анализа на различните модели и инструменти за оценка на качеството на управление на местно ниво. Изведени са пет принципа, спрямо които може да бъде разгърната оценка на управлението: откритост, участие, отговорност и отчетност, ефективност и ефикасност, кохерентност. Доколкото те имат интегрален характер и в същото време осигуряват сравнимост между различните използвани модели, тяхното приложение дава добра методологическа основа на оценката.

В резултат от приложението на избрания подход, дисертационното изследване извежда модели на емпирични индикатори, комбинациите между които позволяват проверимо и надеждно измерване на качеството на управлението от гледна точка на представителството и защитата на публичния интерес. Полученият модел на индикатори е конкретизиран с оглед на конкретния обект на изследване, до управлението на общинската собственост като сфера на изключителна компетентност. Конкретното изследване е проведено по отношение на 19 общини, избрани на случаен принцип спрямо 10-те категории общини, според тяхното население.

Получените резултати очертават наличието на съществени дефицити по отношение на принципите на участие, ефективност и ефикасност, както и по отношение на кохерентността на политиката за управление на общинската собственост в изследваните общини. С висока степен на вероятност, можем да твърдим, че установените дефицити са характерни за всички общини в Република България, а това на свой ред, придава допълнителна научна и практическа стойност на дисертационното изследване.

Както в теоретичен, така и научно-изследователски и практически план, имаме основания да твърдим, че предложеното дисертационно изследване поставя съществени за качеството на демокрацията въпроси, структурира адекватен изследователски мащаб за тяхната научна дискусия и надеждни изследователски инструменти.

Посочените от доц. Стефанова публикации свидетелстват за последователен научен интерес към проблематиката на дисертацията. В известен смисъл, те не само поставят за първи път този проблем в българската научна литература, но и определят във висока степен насоките за бъдещото изследване на управлението в полза на публичния интерес.

Публикациите на проф. Стефанова са пример за практически насочено научно знание, което отдавна е утвърдило своето значение не само по отношение на научната дискусия, но и в практическата работа на местните власти в България.

Важно е да се отбележи, че в своя анализ на нормативната база, авторът идентифицира съществени дефицити, които оказват влияние върху отстояването на публичния интерес. Предимство на представеното дисертационно изследване е поставянето на проблем за публичния интерес в контекста на доброто управление. Това позволява на автора да изведе система от ясни критерии, чрез които може да бъдат измервани условията за отстояването на публичния интерес в управлението на местно ниво.

В заключение, като имам предвид качествата на дисертационния труд, значимостта на поставения и изследван проблем, последователността и методологическата коректност при реализирането на дисертационното изследване и приносния характер на постигнатите резултати, убедено заявявам своята положителна оценка за дисертационния труд и подкрепям присъждането на научното звание „доктор на науките” по професионално направление 3.3. Политически науки на доц., д-р Милена Христова Стефанова.

доц., д-р Антоний Гълъбов

25 февруари 2019 година